

educar
és facilitar
les condicions
perquè
els nens i nenes
puguin ser qui
ja són.

**PROGRAMA
ASSIGNATURA**
*“Organització de
l’espai escolar,
materials i
habilitats docents”.*

1. DAE DE LA ASSIGNATURA

Organització de l'Espai escolar, materials i habilitats docents. MAFER VTINI

grup R

Organització de l'Espai escolar, materials i habilitats docents.

Guia Docent. Programa Curs 2015-2016

VNIVERSITAT VALÈNCIA Escola Universitària de Magisteri "Ausiàs March"

Departament de Didàctica i Organització Escolar

Nom de l'assignatura:	Organització de l'Espai escolar, materials i habilitats docents.
Còdig:	33610
Caràcter:	Formació Bàsica
Titulació:	Mestre d'Educ. Infantil
Curs:	Segon.
Llengua:	Valencià
Departament:	Didàctica i Organització Escolar.
Professora:	M ^a Fernanda Vitini Camps
Crèdits:	9
Atenció a estudiants:	Dilluns de 13 a 15,30h (també de manera virtual a través del correu electrònic)
Lloc:	02-16 (DESPATX 16 –PLANTA 2-)
	96 162 51 30 / 96 162 51 36
	mvicamps@uv.es

Nombre d'alumnat matriculat: 47

Matrícules d'Honor per grup: 2

Dates de exàmens oficials:

1ª Convocatòria -> 10/06/2016

2ª Convocatòria -> 08/07/2016

2. INTRODUCCIÓ A LA ASSIGNATURA

Amb el títol *d'Organització de l'espai escolar, materials i habilitats docents* es proposa una matèria pròpia del títol de Mestre d'Educació Infantil que té un caràcter anual (9 crèdits) i que s'imparteix al llarg del segon curs. Es tracta d'una de les matèries inclosa en el mòdul de formació bàsica del títol.

L'objectiu bàsic de la matèria és el d'introduir a les i els estudiants del títol de Grau de Mestre en Educació Infantil en un procés de pensament sistemàtic, fonamentat i crític sobre l'Escola Infantil i el que significa el període d'escolarització de zero a sis anys. Així mateix, es pretén que eixa introducció en el pensament ordenat sobre l'ensenyança i l'aprenentatge tinga lloc tant des del treball i reflexió individual de l'estudiant com des del treball i debat col·lectiu, ja siga en l'aula, en hora de classe, o fora d'ella.

El supost que fonamenta la existència de esta assignatura en el pla d'estudis és la consideració del mestre o mestra com un guia- acompanyant del procés d'ensenyança-aprenentatge que necessita per al seu desenvolupament professional fonamentar-se en la competència de pensar, reflexionar i actuar amb una sèrie de habilitats pròpies i amb uns criteris ètics sòlids.

Esta competència, per altra banda, ha d'estar fonamentada en un coneixement i domini de las bases i diferents perspectives al voltant de la investigació didàctica, així com del de tot el referent a espais i temps propis en l'àmbit de l'Escola Infantil.

A més, el dinamisme , creativitat i afectivitat que ha de ser desenvolupat per l'estudiant per a poder desenvolupar la seua tasca d'una manera efectiva ha de ser posat en valor i en pràctica constantment al llarg de tota la assignatura.

3. CONEIXENTS PREVIS

Es parteix de la base que els estudiants han cursat primer curs i, per tant, disposen de les competències i coneixements bàsics implícits en la superació d'eixe primer curs, però, en el cas que ens ocupa, molt especialment les assignatures següents:

- A) Infància, salut i alimentació.
- B) Psicologia del desenvolupament.
- C) Didàctica General.
- D) Organització i Direcció de Centres.

4. COMPETÈNCIAS

1. Comprendre que la dinàmica diària en educació infantil es canvia en funció de cada estudiant, grup y situació y tenir capacitat per a ser flexible en el exercici de la funció docent.
2. Conèixer els factors que afecten a la dimensió pedagògica y organitzativa des del treball coordinat dels professionals de un centre i saber promoure la participació en activitats col·lectives i el treball cooperatiu en ordre a la millora e innovació de les aules i del centro.
3. Conèixer valorar i crear experiències innovadores a l' àmbit de la Educació infantil.
4. Conèixer i analitzar las polítiques educatives, el seu desenvolupament legislatiu i la sua incidència en las reformes i innovacions educatives.
5. Saber treballar en equip amb altres professionals de dintre i fora del centre en la atenció a cada estudiant/a, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball en l' aula i en el espai de joc.
6. Tenir la capacitat de reunir e interpretar dades rellevants para emetre judicis pedagògics que incloguin una reflexió sobre qüestions de índole social, científica o tècnica y ètica.
7. Diagnosticar necessitats, situacions complexes i possibilitats de las persones per a fonamentar les acciones educatives.
8. Planificar seqüències d'aprenentatge i de treball en l' aula i en el espai de joc, identificant les peculiaritats del període de 0-3 i de període 3-6.

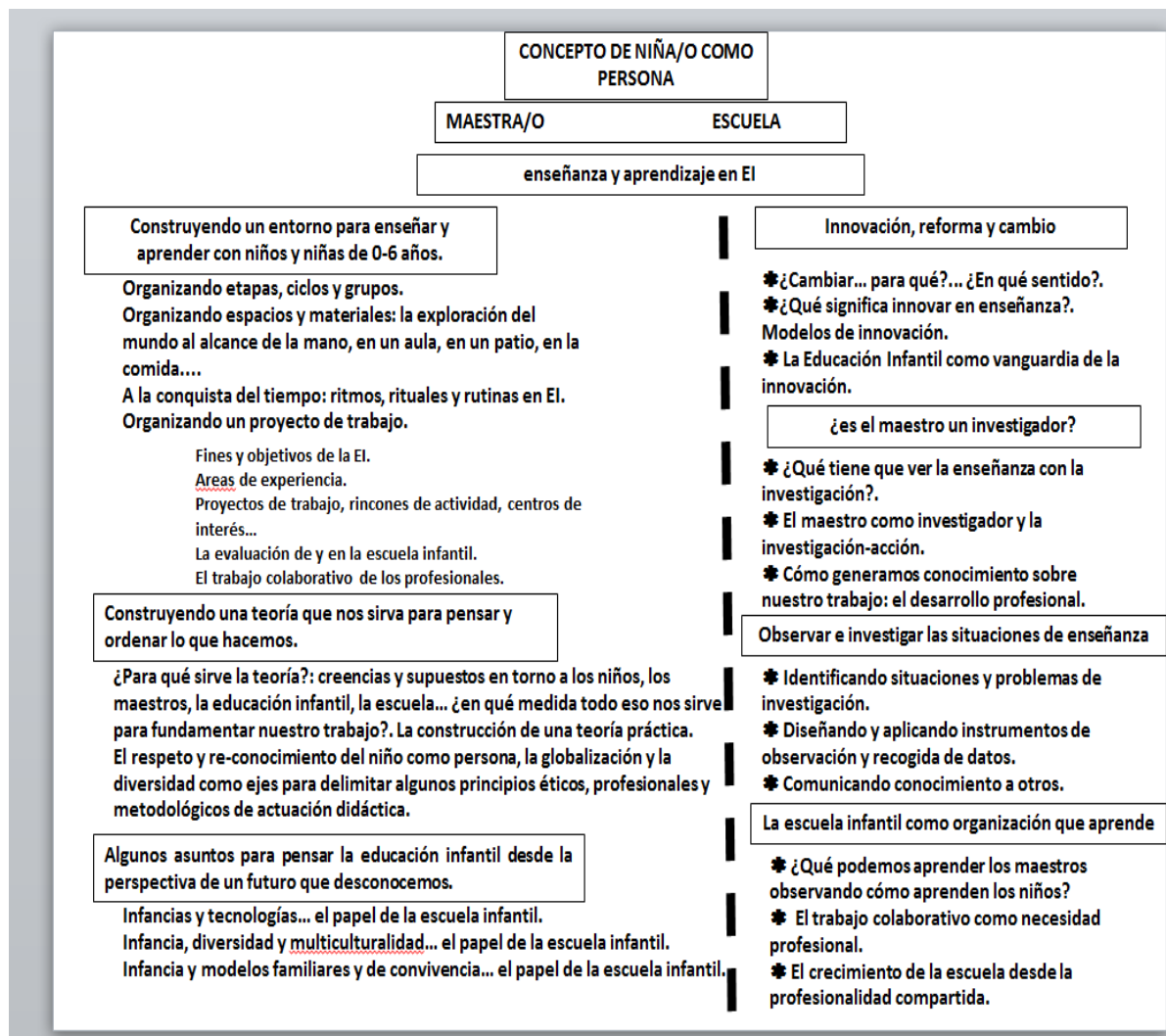
5. RESULTATS D'APRENTATGE

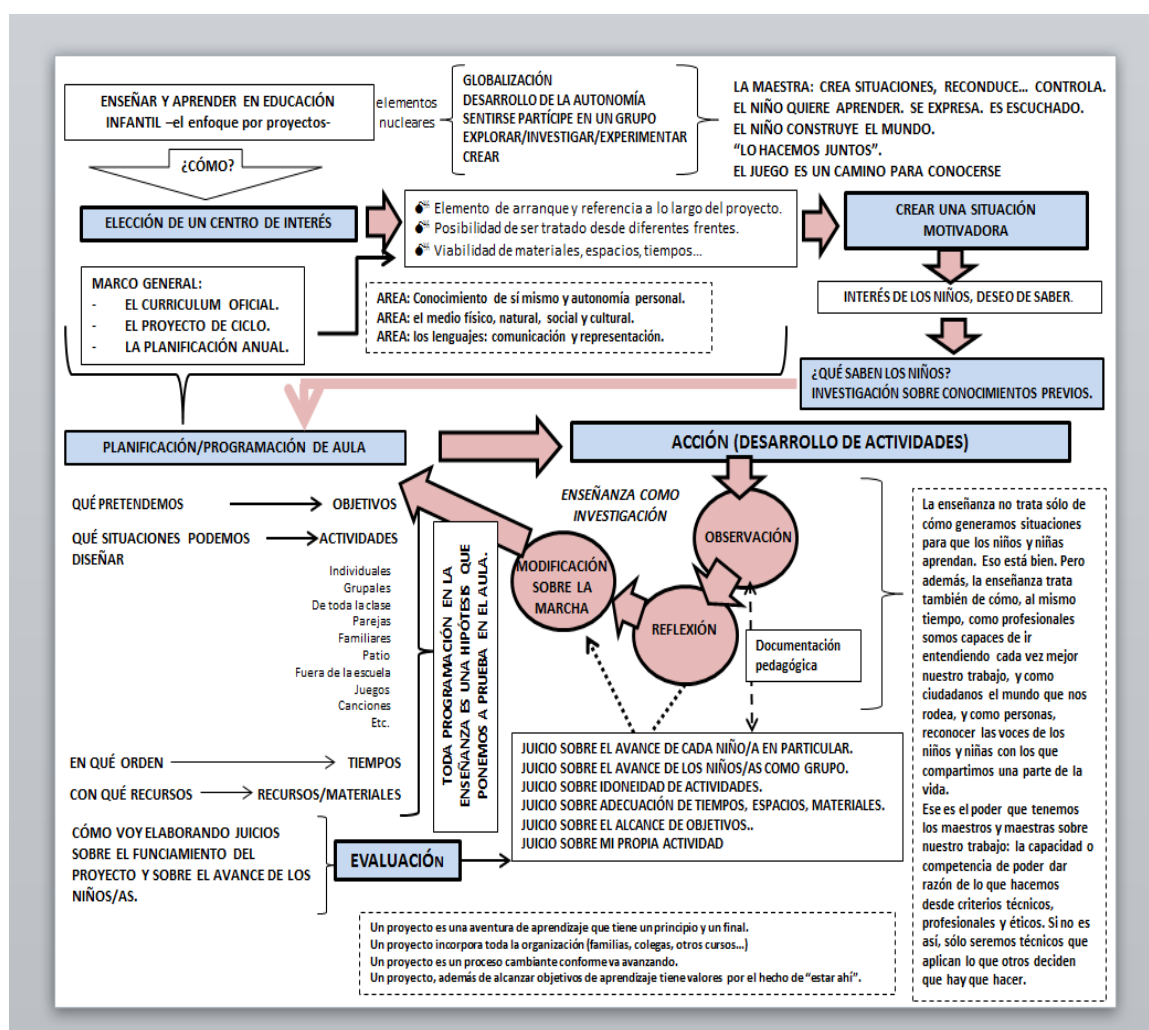
Els resultats d'aprenentatge que, s'espera, deriven, en major o menor intensitat, de les situacions i activitats d'ensenyança que a este efecte es dissenyaran atenent a les competències, el contingut, les característiques dels i les estudiants i el context són:

1. Generar, al llarg del curs de l'assignatura i cada vegada amb un major rigor i fonamentació, un coneixement actualitzat i crític sobre les perspectives didàctiques entorn de l'escola, l'ensenyança i l'aprenentatge i el paper del mestre o mestra en el període de l'Escola Infantil.
2. Reflexionar, individualment i en grup sobre el significat i valor social de la professió de mestre, així com valorar, de forma crítica i des d'un raonament explícit, diferents formes i models de pensar i actuar en l'aula d'Educació Infantil.
3. Accés i, si és el cas, coneixement de les lleis i normes que regulen l'etapa d'Educació infantil. Capacitat d'analitzar, des de paràmetres coherents amb el discurs teòric, diferents experiències i propostes de treball en Educació infantil.
4. Adquisició i ús apropiat del vocabulari i terminologia propis de la disciplina i de les ciències socials en general. Capacitat de busca, selecció i utilització de fonts documentals i material bibliogràfic propi de la disciplina.
5. Hàbit de lectura de suplementos, revistes i literatura especialitzada en Educació Infantil. Coneixement i utilització d'habilitats pròpies del treball de caràcter col·laboratiu.

1. DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ A LA ASSIGNATURA: mapes conceptuais

Els continguts s'estructuren en quatre mòduls. No responen tant a títols de temes com a problemàtiques que es van a treballar al llarg del curs i que, per tant, es troben interrelacionades.

1. BLOC: PARTIR DEL XIQUET.

- Caracterització de què és ser xiquet al s. XXI?

- què sabem sobre els xiquets i les xiquetes?
- com aprenen?
- com construeixen i transformen el món?

-Principi bàsic de la professió: el problema consisteix crear situacions perquè els xiquets aprenen.

Alguns elements a considerar seriosament: **l'activitat, el joc i la globalització.**

2. BLOC: L'EXPLORACIÓ DEL MÓN DES DE L'ACTIVITAT I LA IMAGINACIÓ EN AULES I CENTRES.

- Construint un entorn per a ensenyar i aprendre amb xiquetes i xiquets de 0-6 anys.
 - o La vida i el món en una aula.
 - o Organitzant espais i materials: l'exploració del món a l'abast de la mà, en una aula, en un pati, en el menjar....
 - o A la conquesta del temps: ritmes, rituals i rutines en EI.
- Organitzant un projecte de treball.
 - o Fins i objectius de l'EI.
 - o Àrees d'experiència.
 - o Projectes de treball, racons d'activitat, centres d'interès...
 - o Jocs, contes, imatges, objectes, quantitats, excursions, protagonistes... com instruments d'ensenyança i aprenentatge.
- L'avaluació de i en l'escola infantil.

3. BLOC: EL TREBALL EN EQUIP PER A UN PROJECTE D'EDUCACIÓ INFANTIL

- Ser mestre competent en Educació Infantil.
Formació, professionalitat i experiència.
- Bases per a una planificació coordinada: el projecte curricular d'E.I.
- La direcció en un centre d'EI.
- Comunicacions, encontres i des encontres amb les famílies.

4. BLOC: EL PROBLEMA MÉS APASSIONANT: PREPARAR A LA INFÀNCIA PER A UN FUTUR QUE DESCONEIXEM

- Infància i la seua invisibilitat social... el paper de l'escola infantil.
- Infància i tecnologies... el paper de l'escola infantil.
- Infància, diversitat i multiculturalitat... el paper de l'escola infantil.
- Infància i nous models familiars i de convivència... el paper de l'escola infantil.

2. VOLUM DE TREBALL

Et recorde que aquesta assignatura té un valor de 9 crèdits ECTS.

Un crèdit ECTS (European Credit Transfer System), representa la unitat de valoració acadèmica del volum de treball que un estudiant ha de realitzar per superar cadascuna de les assignatures i assolir els objectius i destreses definits per al títol.

Així doncs, si la nostra assignatura és de 9 crèdits, significa que la seva "traducció" a hores de treball de l'estudiant al llarg del curs serà d'unes 215 hores. D'aquest volum de treball, la distribució aproximada és la següent:

Assistència a classe: 54 hores (25%)	}	215 hores
Treball en grup: 22 hores (10%)		
Tutories individuals i col·lectives: 10 hores (5%)		
Estudi i treball autònom: 129 hores		

3. METODOLOGIA DOCENT

La metodologia es centrarà en el desenvolupament temàtic, per part de la professora, dels esquemes que donen cobertura a cadascun dels mòduls, així com la resolució i debat entorn de qüestions, pràctiques i/o problemes que siguin plantejats al llarg de les classes (teòric-pràctiques), tant de forma individual com col·lectiva.

Els continguts de l'assignatura, es debatran i realitzaran activitats utilitzant distints recursos docents:

- classes magistrals participatives
- seminaris
- tallers
- grups de treball
- jocs de rols
- debat dirigit
- estudi dirigit
- elaboració de projectes

Per tant, **L'ASSISTÈNCIA ÉS OBLIGATÒRIA**, d'altra forma, difícilment podran desenvolupar-se determinades competències relacionades amb el treball amb uns altres.

Les classes presencials seran complementades per les tutories (obligatòries) que convoqui el professor, les tutories (voluntàries) en horari d'atenció a l'estudiant/a, així como el temps que el estudiant/a dediqui al disseny i realització d'activitats i projectes de treball.

8.1. Activitats presencials

- **Classes presencials teòric - pràctica** en què es treballaran els continguts de l'assignatura, es debatran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents, principalment, la metodologia de Treball per Projectes. Els Projectes de Treball responen a una intenció organitzada de donar forma al natural desig d'aprendre. Parteixen d'un enfocament globalitzador obert, per provocar aprenentatges significatius, partint de l'alumnat, de les seves experiències i coneixements previs. El treball per Projectes es sustenta en uns principis pedagògics sòlids i, aquests, tenen una especial vigència i actualitat: l'aprenentatge significatiu, la identitat i la diversitat, l'aprenentatge interpersonal actiu, la investigació sobre la pràctica, l'avaluació processual i la globalitat. Aquesta metodologia comporta el treball en equip a l'aula tenint com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu així com reforçar l'aprenentatge individual.

Horari de les classes presencials és: (posar el que calga segons curs).

- **Les tutories individuals i col·lectives** deuran servir com a mitjà per a coordinar als estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els treballs i activitats individuals com la metodologia docent.

8.2. Activitats no presencials

Estudi i treball autònom: Se plantejaran treballs, lectures i accés i tractament de informació individuals i altres de cooperativa, tots ells orientats, supervisats i avaluats per la professora. Aniran concretant-se este tipus de treballs a mesura que presentem i avancem en la matèria sent també elements a avaluar al llarg del quadrimestre.

8.3. Distribució de tasques

OBLIGATORIES: tenen un valor del 100% de la nota final

INDIVIDUALES: 50%	- Asistencia a las clases i actitud participativa en el aula.	
	Activitats-Treballs en aula * (individuals i grupals)	20%
	- Entrevista individual a una xiqueta o xiquet	15%
	- Lectura d'un llibre proposat a la bibliografia.	10%
	- Autoavaluació	5%

DE GRUPO: 50% - Disseny, elaboració i presentació de treballs-projectes.

1er Treball grupal, al voltant de dels joguines	25%
Portafoli virtual grupal (tipus diari de classe)**	10%
2º Treball grupal elegit per l'alumnat	15%

*(En aquest apartat s'inclou l'assistència entesa com una presencialitat activa, la participació, l'actitud responsable i proactiva en les tasques encomanades, implicació, coavaluació de tasques entre iguals...)

** Tot l'alumnat durà al dia un "quadern/diari de treball" grupal de tot el grup classe i al que accedirem totes i tots (virtual mitjançant dropbox), amb les classes teorico-pràctiques i com és desenvolupen, així com aportacions personals en el desenvolupament de la matèria.

VOLUNTARIES: tenen un valor sempre sumatiu a nota final i seran tan a elecció del alumnat com proposades per la professora , tant a nivell individual com grupal(exemples: participació a les activitats de les diferents setmanes complementàries que organitza la facultat, eixides proposades per la professora.....)

9. AVALUACIÓ

L'avaluació serà **contínua i global**, tindrà caràcter **formatiu** on s'analitzaran els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. De l'avaluació derivarà la qualificació final.

En aquest sentit, la qualificació tractarà de ser reflex de l'aprenentatge individual, entès no sols com l'adquisició de coneixements, si no com un procés que té que veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals dels estudiants al trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar capacitats de comprensió i raonament noves al mateix temps.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge podrà ser recollida, principalment, mitjançant:

- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants, tant en l'aula com en tutories individuals i en grup.
- Avaluació dels treballs encomanats, inclosos l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers.
- Valoració de la participació individual i en grup, tant en l'aula com en les tasques que es realitzen fora d'ella.
- Proves orals i escrites.

Criteris:

⇐ Coneixement i comprensió dels conceptes propis de l'assignatura, així com les seves relacions i la capacitat de manejar-los de forma precisa de forma oral i per escrit.

⇐ Assistència a classe i realització de pràctiques.

⇐ Capacitat d'argumentar de forma raonada entorn de posicionaments professionals, ètics i epistemològics enfront de situacions educatives i escolars.

⇐ Capacitat d'expressar-se de forma correcta oralment i sense faltes d'ortografia per escrit.

⇐ Participació en activitats complementàries generals del centre i en les particulars de l'assignatura.

Instruments i procediments d'avaluació:

- ▶ Lliurament puntual de pràctiques individuals i de grup.
- ▶ Entrevista amb el grup.
- ▶ Participació activa en classe.
- ▶ Qualitat de les pràctiques i treballs obligatòries (a través de rúbriques que es dissenyaran per a cada treball activitat).
- ▶ Rúbriques per a cada tasca.

Professora: M^aFernanda Vitini Camps

Percentatges assignats a cada part :

1er Treball grupal, al voltant de dels joguines	25%
Activitats-Treballs en aula * (individuals i grupals)	20%
Portafoli virtual grupal (tipus diari de classe)	10%
Entrevista individual a una xiqueta o xiquet	15%
2º Treball grupal elegit per l'alumnat	15%
Lectura	10%
Autoavaluació	5%
TOTAL	100%

- **Es podrà superar l'assignatura i fer mitja si es presenten totes les parts.**
- Les activitats voluntàries soles es tindran en conte a partir de haver superat mes d'un 65%.
- Per optar a Matricula d'Honor serà necessari obtindre una qualificació superior a 9 i haver fet i/o participat en al menys 2 activitats voluntàries.

Valoració del alumnat sobre la assignatura

Qué es lo que he après:

Qué es el que m'ha agradat i no canviaria:

Qué es el que menys m'ha agradat i sí canviaria:

Altres observacions que vulguis anyadir:

10.REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Ficha de referencia (ejemplo)

Autor/A: Eulàlia Bassedas, Teresa Huguet, Isabel Solé		REF. BIBL:
Título: Aprender y enseñar en Educación Infantil		
Año de publicación: 1998	Editorial y ciudad: Editorial GRAÓ, Barcelona	
Capítulos trabajados: Capítulo 4: "La práctica educativa II, Criterios y ámbitos de intervención".		
Conceptos centrales: planificación, organización, rutinas, talleres o rincones de aprendizaje, juego, actividad educativa		
BREVE RESUMEN: A pesar de la gran importancia que tiene la planificación en la educación infantil, el maestro/a siempre tiene la libertad de modificar parcial o totalmente las previsiones concebidas. Del mismo modo, también es importante que la actuación educativa sobre todo a estas edades esté focalizada hacia el trabajo del autoconcepto y la autoestima de los niños/as, la atención a la diversidad, el aprendizaje significativo y principalmente la actividad lúdica como una situación educativa muy importante, llevada a cabo mediante rincones o talleres de juego. Por otro lado, a estas edades, también cobra gran importancia el establecimiento de rutinas (descanso, alimentación, higiene), ya que en ed. Infantil muchos aprendizajes están relacionados con las necesidades vitales de los niños. Por último, es importante priorizar el bienestar de los niños, que éstos se sientan cómodos, seguros de sí mismos y que los educadores/as afronten la práctica sin dejar de escuchar las propuestas de los pequeños, que nos enseñan múltiples interpretaciones del mundo que les rodea.		

10.1 BÁSICA

BLOC 1 : PARTIR DEL XIQUET.

ARANDA, R. (Coord.). (2008): **Atención temprana en educación infantil**. Las Rozas (Madrid) : Wolters Kluwer .

BASEDAS, E., HUGUET, T. y SOLÉ, I. (2003): **Aprender y enseñar en Educación Infantil**. Barcelona: Graó.

DAHLBERG, G., MOSS, P. y PENCE, A. (2005): **Más allá de la calidad en educación infantil**. Barcelona. Graó.

DE LA HERRAN, A. y PAREDES (Coord.) (2008): **Didáctica general : la práctica de la enseñanza en educación infantil, primaria y secundaria** . Madrid :McGraw---Hill .

SANCHIDRIAN, BERRIO (coords.) (2010): **Historia y perspectiva actual de la educación infantil**. Barcelona : Graó

BLOC 2: L'EXPLORACIÓ DEL MÓN DES DE L'ACTIVITAT I LA IMAGINACIÓ EN AULES I CENTRES.

BASSEDAS, E., HUGUET, T. y SOLÉ, I. (2003): **Aprender y enseñar en Educación Infantil**. Barcelona: Graó.

GERVILLA, Angeles. (2006): **Didáctica básica de la educación infantil : conocer y comprender a los más pequeños.** Madrid : Narcea.

IBAÑEZ, C. (2005): **El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula.** Madrid : La Muralla, 2005

LAGUÍA, M.J. y VIDAL (2008): **Rincones de actividad en la Escuela Infantil.** Barcelona. Graó.

LEBRERO, M. t. (2006): **Proyecto de educación infantil a través del juego** . UNED. Madrid.

MORRISON, G. (2005): **Educación infantil.** Madrid : Pearson.

MUÑOZ SANDOVAL, A. (2009): **El Desarrollo de las competencias básicas en educación infantil : propuestas y ejemplificaciones didácticas.** Alcalá de Guadaíra (Sevilla) : Editorial MAD.

MUÑOZ, C. (2005): **Didáctica de la educación infantil** . Barcelona : Altamar.

PITLUK, L. (2007):. **La planificación didáctica en Educación Infantil : las unidades didácticas, los proyectos y las secuencias didácticas.** Eduforma ; C Alcalá de Guadaíra (Sevilla).

QUINTO, Battista (2005): **Los talleres en educación infantil : espacios de crecimiento.** Barcelona: Graó.

VIZCAÍNO, I. M., GOÑI, M.J.; CREMADES, M.R. y SALDAÑA, M.J. (2008): **Guía fácil para programar en educación infantil (0-6 años) : trabajar por proyectos.** Las Rozas (Madrid) : Wolters Kluwer .

BLOC 3: EL TREBALL EN EQUIP PER A UN PROJECTE D'EDUCACIÓ INFANTIL

GÓMEZ MAYORGA, Cristobal: **Atando sentimientos con palabras.**

<http://institutohood.com.ar/wp-content/uploads/2013/06/Atando-sentimientos-con-palabras.pdf>

<http://perso.wanadoo.es/cgomezmayorga/publicado/xtoballibro.htm>

COMAS, A, LORENZO, N, PIQUÉ, B. (2011): **Estratègies de pràctica reflexiva en la formació inicial de Mestres d'educació infantil.** Barcelona. Graó.

SHORES, E.F y GRACE, C. (2004): **El portafolio paso a paso.** Barcelona. Graó

ZABALZA, M.A. (2004): **Diarios de clase.** Narcea SA de Ediciones, Madrid.

Professora: M^aFernanda Vitini Camps

BLOC 4: EL PROBLEMA MÉS APASSIONANT: PREPARAR A LA INFÀNCIA PER A UN FUTUR QUE DESCONEIXEM

DÍEZ NAVARRO. M.C. (2009): **Mi escuela sabe a naranja**. Barcelona. Graó.

GAIRIN, J.: **Cambio de cultura y organizaciones que aprenden**.
(<http://ddd.uab.cat/pub/educar/0211819Xn27p31.pdf>)

IBAÑEZ Sandín (2010): **El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula**.
Madrid : La Muralla.

PÉREZ Ferra, M. (2000): **La escuela como organización que aprende**: una tensión entre cultura escolar y las creencias profesionales de los profesores. Revista Enseñanza, 17---18, 201---216.

SÁNCHEZ BLANCO, C. (2009): **Peleas y daños físicos en la educación infantil** [Recurs electrònic] / Publicació Buenos Aires, Argentina : Miño y Dávila.

10.2-COMPLEMENTÀRIA (CEFIRE)

MANZANO, Pablo y WELLS Gordon (2003): Acción, conversación y texto: Aprendizaje y enseñanza a través de la investigación. Ed. Morón de la Frontera.

NEGRO, A. (2012): Aprendizaje cooperativo en las aulas: fundamentos y recursos para su implantación. Ed. Alianza Editorial.

PAREDES, Joaquín y DE LA HERRÁN GASCÓN, Agustín (2009): La práctica de la Innovación Educativa. Ed. Síntesis.

MEDINA, A. (2003): Formación del profesorado para una nueva educación infantil. Ed. Ediciones pedagógicas.

SÁNCHEZ, C. (2001): De la educación infantil y su crítica: reforma, investigación e innovación y formación del profesorado. M.C.E.P

SILVA, S. (2005). Medios didácticos multimedia para el aula en educación infantil: aplicación de las TICS como recursos educativos en el aula. Ideaspropias.

VIEITES, MC.(2009): Programación por competencias en Educación Infantil: del proyecto educativo al desarrollo integral del alumno. Ideaspropias,

10.3- LECTURES COMPREMENTÀRIES: Bibliografia rellevant per a la professió

ALCALDE, A.I. [et al.] Transformando la escuela: las comunidades de aprendizaje Barcelona: Graó,

ALFIERI, F. El oficio de maestro: historia de diez años en la escuela y en el Movimiento de Cooperación Educativa de Italia. Barcelona, Avance,

ALUMNOS DE LA ESCUELA DE BARBIANA. Carta a una maestra.. Madrid: PPC, 2000.

ESCÁMEZ SÁNCHEZ, J. [et al.], Educación en la igualdad de género. Cien propuestas de acción. Valencia, Fundación de la Comunidad Valenciana frente a la discriminación y los malos tratos. Tolerancia Cero. Bancaja, Conselleria de Educación y Conselleria de Bienestar Social 2008,

DÍEZ DE ULZURRUN PAUSAS, A. COORD.; ARGILAGA PELLISÉ, D. [et al.]. El aprendizaje de la lectoescritura desde una perspectiva constructivista.Barcelona: Graó, 1999-2000.

FREIRE, P. Cartas a quien pretende enseñar. México [etc.]: Siglo XXI, 1994.

FREIRE, P. La educación como práctica de la libertad Madrid: Siglo XXI de España, 1974.

FREIRE, P. La educación como práctica de la libertad. El mensaje de Paulo Freire: teoría y práctica de la liberación. INODEP Madrid: Marsiega, 1972.

Fromm, E. El Miedo A La Libertad. Paidós 2008 [Disponible en red](#)

GIROUX, H. A. Igualdad educativa y diferencia cultural Barcelona: El Roure, GIROUX, H. A.

GIROUX, H. A. Los profesores como intelectuales: hacia una pedagogía crítica del aprendizaje Barcelona: Paidós Ibérica; Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, 1990.

OVEJERO BERNAL, A. El aprendizaje cooperativo, una alternativa eficaz a la enseñanza tradicional. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias.

PEYRÚ, G. Papá, puedo ver la tele? Buenos Aires [etc.]: Paidós, 1993

PUJOLAS MASET, P. Aprender juntos alumnos diferentes: los equipos de aprendizaje cooperativo en el aula. Barcelona: Octaedro,

PUJOLÁS MASET, P. El aprendizaje cooperativo: 9 ideas clave. Barcelona: Graó, 2009.

SEGURA, M. Educar las emociones y los sentimientos. Madrid, Narcea SA de Ediciones.

Professora: M^aFernanda Vitini Camps

SIMÓN RODRÍGUEZ, M. E. La igualdad también se aprende. Cuestión de coeducación. Torrejón de Ardoz (Madrid) Narcea 2010

ZACARÉS, A. La violencia de género explicada a mi hijo. Valencia: Carena, 2005.

10.4. LEGISLACIÓN EDUCACIÓN INFANTIL

LOE. Llei Orgànica de Educació (Llei 2/2006) BOE 04/05/2006

LOMCE. Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa.

DECRET 37/2008, de 28 de març, del Consell, Currículum Primer cicle d'infantil, DOCV 03/04/2008.

DECRET 38/2008, de 28 de març, del Consell, Currículum Segon cicle d'infantil, DOCV 03/04/2008.